

ADVIES

CRB 2016 - 2331

De inrichting van een bekwaamheidsproef
met het oog op de benoeming van diamantexperts

Speciale commissie voor de Diamantsector

ADVIES
over de inrichting van een bekwaamheidsproef met het oog op de
benoeming van diamantexperts

Brussel
26.10.2016

ADVIES

over de inrichting van een bekwaamheidsproef met het oog op de benoeming van diamantexperts

In antwoord op de vraag van de heer Renaat SCHROOTEN, directeur-generaal a.i. van de Algemene Directie Economische Analyses en Internationale Economie van de fod Economie, d.d. **26 september 2016** en in uitvoering van de programmawet van 2 augustus 2002 en het koninklijk besluit van 30 april 2004 houdende maatregelen betreffende het toezicht op de diamantsector, gewijzigd door het koninklijk besluit van 26 augustus 2010, is de Speciale Commissie voor de Diamantsector op 13 oktober 2016 bijeengekomen om een ontwerpadvies voor te bereiden. Na een schriftelijke procedure werd op 26 oktober 2016 volgend advies aangenomen.

ADVIES

1 Samenstelling van de Examencommissie

1.1. Als leden van de Examencommissie stelt de Speciale Commissie de volgende personen voor:

Voorzitter:

De heer Mark VAN BOCKSTAEL
Chief Officer Business Intelligence – Antwerp World Diamond Centre (AWDC)

Als leden met vakkennis:

Effectief

De heer B. DE HANTSETTERS
De heer R. OBBELS

Plaatsvervangend

De heer P. VAN DER STEEN
De heer S. VAN BLERCK

Als afgevaardigden van de dienst Vergunningen van de fod Economie:

Effectief

Mevrouw F. COOSEMANS
De Heer V. VANGEEL

Plaatsvervangend

Mevrouw A. WAEM
De heer D. DAEYAERT

Als afgevaardigden van Douanen en Accijnzen:

Effectief

Plaatsvervangend

De heer J. CAPPELLE

Mevrouw N. DERYNCK

De heer VAN DE VELDE – POELMAN

Mevrouw D. BOGEMANS

1.2. De leden van de Speciale Commissie voor de Diamantsector die buiten de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven worden aangewezen kunnen elk één waarnemer op de bekwaamheidsproeven afvaardigen om het verloop ervan te volgen. In concreto betekent dit één waarnemer voorgedragen door de AWDC-Diamond Office, één waarnemer voorgedragen door ABVV-Algemene Centrale en één waarnemer voorgedragen door ACV-Transcom.

De waarnemers kunnen de proeven (psychotechnisch, theoretisch en/of praktisch) waarvoor ze zich aanmelden, bijwonen. Ze nemen niet deel aan de deliberatiegesprekken.

1.3. Het secretariaat van de examencommissie wordt waargenomen door leden van het secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB), die door de secretaris van de CRB werden aangeduid voor het secretariaat van de Speciale Commissie voor de Diamantsector.

1.4. De voorzitter, de secretaris, de leden van de Examencommissie en de waarnemers ondertekenen een verklaring ter geheimhouding van de examenafhandeling en deliberatiegesprekken.

1.5. De voorzitter, de secretaris en de leden van de Examencommissie ondertekenen een verklaring van niet-binding met de kandidaten die deelnemen aan de bekwaamheidsproeven.

In het geval toch binding bestaat tussen een van de kandidaten en een lid van de Examencommissie neemt die laatste niet deel aan de beoordeling van de betrokken kandidaat.

2 Examenprogramma

Het examen bestaat uit vier delen: een theoretisch gedeelte (zie punt 2.1.), een psychotechnische proef (zie punt 2.2.), een praktische proef (zie punt 2.3.) en een gesprek met de kandidaten (zie punt 2.4.).

2.1 Theoretisch gedeelte

Het theoretische examengedeelte bestaat uit de beantwoording van een meerkeuzenproef (multiple choice) en een aantal simulatievragen.

Hieronder volgt een overzicht van de vereiste theoretische kennis van de kandidaten.

2.1.1 Gemmologische aspecten

A. Diamant als grondstof

Fysische aspecten

- Fysische en optische eigenschappen van diamant
- Verband tussen de eigenschappen van diamant en zijn inwendige structuur

- Diamant en zijn inwendige structuur
- Diamant als kristal: toegepaste kristalkunde
- De verschillende kristalvormen van diamant
- Kristallen en bewerking: Heelgoed en Zaaggoed
- Kristalsymmetrie of in het jargon: 4-punt, 3-punt en 2-punt
- De verschillende hardheidsrichtingen: “wassen”
- Kristaltweelingen, -meerlingen en vergroeiingen: “maccles” en “naats”

Geologische aspecten

- Ontstaan van natuurlijke diamant
- Primaire en secundaire diamantafzettingen
- Diamantafzettingen – oorsprongsgebieden

Synthetische diamant

- Productietechnieken
- Gebruik van ruwe en geslepen synthetische diamant voor industriële en edelsteenkundige toepassingen
- Kwalificatieaspecten
- detectie en identificatie van synthetische diamant met gespecialiseerde apparatuur

Sortering en kwaliteitsbeschrijving van ruwe diamant

- Ruwe vorm (model) en 3 C's (carat, clarity, color)
- Verband zeefnummers/gewicht
- Beginselen van origine-bepaling: begrippen als Footprint (incl Size Frequency Distribution (SFD) en Quality Frequency Distribution (QFD) en Fingerprint van ruwe diamant
- Terminologie en proces van sortering (type De Beers)
- Toepassingen van industriële diamant als (super-)abrasief en voor andere en hoogtechnologische toepassingen

B. Bewerking van diamant

- zagen (traditioneel en modern)
- klieven
- snijden
- slijpen
- andere bewerkingstechnieken

C. Beoordeling van geslepen diamant

1. Nomenclatuur van diamant
2. Verschillende slijpvormen (nomenclatuur)
3. Onderzoekinstrumenten:
loep, diamantmicroscop/Sarin meettoestel (proportions)/balans/meetklok/gemgauge
4. Kwaliteitscriteria: de 4 C's
 - 1) Carat:
 - Gewicht (massa)
 - gebruik van de diamantbalans
 - afronding van het gewicht
 - 2) Clarity: zuiverheid
 - verschillende soorten zuiverheidsbepalende kenmerken (inluitsels: uitwendige kenmerken/structuurkenmerken)
 - principes van de zuiverheidsbepaling
 - vergelijking van de terminologie volgens GIA/CIBJO en IDC systemin
 - 3) Color: kleur
 - optische karakteristieken van kleur
 - standaardverlichting: noordelijk daglicht/lamp
 - kleurgraden en kleurvergelijking met teststenen
 - standaardkleuren en fantasiekleuren
 - bepaling met verschillende colorimeters
 - verschillende kleurbenamingen volgens GIA/ CIBJO/IDC-systemen
 - fluorescentie en zijn effect op de kleur
 - gebruik van de UV-lamp bij de bepaling van fluorescentie
 - 4) Cut: maaksel
 - verschillende componenten van het "maaksel"
 - bepaling van de afmetingen
 - hearts & arrows, triple excellent
5. Identificatie van diamant
 - Eigenschappen van de voornaamste imitaties van diamant
 - Identificatietechnieken

- Identificatie-instrumenten: principe-werking-beperkingen
- Identificatie van behandelde diamanten en consequenties zoals o.m. overblijvende radioactiviteit
- Identificatie van synthetische diamant en van behandelingen van natuurlijke diamant

2.1.2 Bedrijfskunde eigen aan het diamantvak:

Economie van ruwe en geslepen diamanten

- organisatie van de markt van ruwe diamant en recente ontwikkelingen
- prijsvorming van ruwe diamant en concept van FMV (Fair Market Value)
- gebruik van prijslijsten en standaardprijzen
- organisatie van de handel in geslepen diamant en recente ontwikkelingen
- prijsvorming van de handel in geslepen diamant
- gebruik van de Rapaport prijslijst e.a.

Reglementering en wetgeving: een uitgebreid overzicht kan worden aangevraagd (zie ook punt 4.5.)

1) Programmawet van 2 augustus 2002 (art. 168 t.e.m. 170)

- Koninklijk besluit van 30 april 2004 gewijzigd door het Koninklijk besluit van 26 augustus 2010
- Europese Verordening 2368/2002 & 254/2003 & 257/2003 & 762/2003 & 1214/2003 & 557/2016 & 667/2016 (Kimberley Process)
- Europese Verordening 952/2013 (DUW) – 2015/2447 (IA) - 2015/2446 (DA) & Verordening 2015/1754 (Bijlage I tarief –en statistiek nomenclatuur)
- Algemene Wet inzake Douane en Accijnzen van 18 juli 1977
- Ministerieel besluit van 15 september 1995 & van 23 april 1997 (vergunningen)

2) Anti-witwaswetgeving toepasbaar op diamanthandelaren (koninklijk besluit van 7 oktober 2013)

3) Kennis van het Kimberley Process Certificatieschema

4) Vergunningsstelsel

5) Douanenomenclaturen gebruikt bij de vertolling van goederen

6) Douaneregelingen

7) Douanewaarde

Enkel geslaagde kandidaten voor deze proef worden toegelaten tot de andere proeven.

2.2 Psychotechnische proef

Een naar de beroepsgroep toegeschreven psychotechnische proef wordt door SELOR afgenomen. Het resultaat van deze proef is GESLAAGD of NIET GESLAAGD.

Indien NIET GESLAAGD wordt de kandidaat uitgesloten van verdere proeven en om Privacy-redenen verwijderd uit de resultatenlijst.

2.3 Praktische proef: expertise en evaluatie

2.3.1. Expertise van minstens 10 en maximum 30 loten met diamanten met verschillende karakteristieken (diamant, ruw, industrie, boort, geslepen, synthetische diamant, behandelde diamant, imitaties, enz.)

Alle kandidaten onderzoeken dezelfde loten en moeten alle kenmerkende eigenschappen aanduiden:

En op basis daarvan:

- de geschatte waarde van het lot, het gewicht (massa) en de kwalificatie en eventueel gedocumenteerde oorsprong en eventuele bijkomende vaststellingen.

2.3.2. Schriftelijke analytische beschrijving van een lot

De kandidaten moeten een door de Examencommissie geselecteerd lot, dat voor alle kandidaten hetzelfde is, beschrijven. Dit wil zeggen dat ze een verslag – een soort proces-verbaal – in de Nederlandse taal opstellen waarin ze hun oordeel over het diamantlot geven. Dit verslag kan opgemaakt worden op basis van de in punt 2.3.1. vermelde expertise en moet dus alleszins de onder dat punt vermelde gegevens bevatten.

2.3.3. Sortering

De kandidaten moeten minstens één door de Examencommissie geselecteerd(e) lot(en) volledig uitsorteren naar grootte en kwaliteit en hiervan een schriftelijke neerslag weergeven. De Examencommissie bepaalt dit op basis van de beschikbaarheid van geschikte loten en voldoende beschikbare tijd om alle kandidaten dezelfde kansen te bieden.

2.4 Gesprek met de kandidaten

2.4.1. Aan dit onderdeel kunnen enkel de kandidaten die **geslaagd** zijn voor de **praktische proef** deelnemen. In geval van twijfel kan de Examencommissie beslissen deze lijst uit te breiden met kandidaten die toch nog in aanmerking kunnen worden genomen.

2.4.2. Dit gesprek begint met een bespreking van het curriculum vitae van de kandidaten en een gedachtewisseling over hun opleiding, beroepservaring en hun motivatie voor de deelneming aan de bekwaamheidsproeven en hun verwachtingen.

2.4.3. Vervolgens worden de kandidaten verder ondervraagd over hun theoretische en praktische kennis. Daarbij wordt onder meer uitgegaan van de resultaten die ze behaald hebben voor de theoretische en voor de praktische proef.

- 2.4.4. De bespreking van de resultaten van de praktische proef van de kandidaat heeft onder meer als objectief vast te stellen hoe deze zich verhouden ten opzichte van het statistische gemiddelde/ mediaan van de bestaande diamantexperten-populatie, die als benchmark wordt gehanteerd

3 Voorwaarden tot deelname volgens het KB van 30 april 2004

- 3.1. 10 jaar veelzijdige beroepservaring te staven met een uitgebreid curriculum vitae en met andere bewijsmiddelen.
- 3.2. een bewijs van goed gedrag en zeden voor een openbare dienst.
- 3.3. medisch attest van een oogarts inzake het gezichtsvermogen en geschiktheid tot het uitoefenen van precisiewerk.

4 Bekendmaking van de examens en inschrijvingsprocedure

- 4.1. De Speciale Commissie Diamant legt de samenstelling van de examencommissie en het examenprogramma voor aan de federale minister van Economie.
- 4.2. Na goedkeuring ervan door de minister wordt in het Staatsblad de oproeping van de kandidaten (afsluiting van de inschrijvingen ten vroegste 1 maand na publicatie) gepubliceerd in de drie landstalen.

Een zelfde oproep verschijnt in dagbladen met ruime verspreiding in de drie taalgebieden en andere media.

Ook in de lokalen vermeld in artikel 14, § 2, tweede alinea van het koninklijk besluit van 30 april 2004 wordt een oproep aangebracht.

In deze oproep wordt uitdrukkelijk vermeld dat de standplaats Antwerpen is en dat de kennis van het Nederlands, zowel mondeling als schriftelijk, vereist is. Ook de vereiste van tien jaar veelzijdige ervaring in het diamantvak moet worden vermeld.

- 4.3. De kandidaten zenden hun inschrijving samen met de documenten inzake de in punt 3 vermelde deelnemingsvereisten naar de secretaris van de Speciale Commissie voor Diamant – CRB.
- 4.4. De secretaris van de examencommissie maakt in samenwerking met de voorzitter en de bevoegde ambtenaren van de fod Economie op basis van de ingediende bewijsstukken de selectie van de kandidaten, die in aanmerking komen om deel te nemen aan de bekwaamheidsproef.
- 4.5. De kandidaten die in aanmerking komen, worden schriftelijk opgeroepen voor de proeven. Deze kandidaten ontvangen een overzicht van de reglementering en wetgeving vermeld in punt 2.1.2. die moeten worden ingestudeerd en van de contactadressen waar deze teksten kunnen worden opgevraagd.

De toegelaten kandidaten ontvangen ook de examenprocedure en worden uitgenodigd op een of meerdere informatiesessie(s).

Tijdens deze informatiesessie(s) krijgen de kandidaten informatie over de examenprocedure vermeld in punt 5 en het verloop van de proeven, alsook over de punten waaraan bijzondere aandacht moet worden besteed.

De deelname aan de informatiesessie(s) is vrijblijvend en is geen voorwaarde om aan de proeven deel te nemen.

- 4.6. De kandidaten die niet tot de bekwaamheidsproeven worden toegelaten ontvangen hierover een bericht met de gemotiveerde verklaring van de weigering.

5 Examenprocedure

Er wordt een examenprocedure door de Examencommissie vastgelegd. Deze bevat minimaal alle punten vermeld onder 1 en 2 alsook onderstaande punten.

- 5.1. De examens hebben plaats in Antwerpen.
- 5.2. Om zich gunstig te rangschikken dienen de kandidaten 60 % te behalen voor zowel het praktische gedeelte als voor het theoretische gedeelte. Bij de toekenning van de punten gelden de volgende wegingscoëfficiënten: 60 % voor de praktische proef en 40 % voor de combinatie van de theoretische proef en het gesprek met de kandidaten (waarbij de theoretische proef en het gesprek respectievelijk gequoteerd worden op 60 en 40 punten).
- 5.3. De kandidaten worden schriftelijk op de hoogte gebracht van de eindbeoordeling (geslaagd – niet geslaagd).
- 5.4. In uitvoering van art. 14, §4, laatste alinea, van het kb van 30 april 2004 brengt de examencommissie na het afnemen van de proeven, verslag uit bij de Interministeriële Economische Commissie (IEC), met een gemotiveerde rangschikking van de geslaagden, die terzake een advies overmaakt aan de federale minister van Economie.
- 5.5. In het kader van de geldende Privacywetgeving worden alle documenten met betrekking tot de resultaten van de kandidaten en de beraadslaging door de Examencommissie erover, na de verslaggeving aan de IEC door de Secretaris verzameld en gearchiveerd bij de CRB

6 Wervingsreserve

De Speciale Commissie voor de Diamantsector stelt voor een wervingsreserve aan te leggen volgens de volgende procedure.

- 6.1. Op basis van het hiervoor in punt 5.4. vermelde advies van de Interministeriële Economische Commissie beslist de minister van Economische zaken welke geslaagde kandidaten tot de functie kunnen worden toegelaten en welke geslaagde kandidaten op de wervingsreserve kunnen worden geplaatst. Deze wervingsreserve geldt voor twee jaar (24 maanden) na de beslissing van de bevoegde minister. De wervingsreserve kan worden verlengd na positief advies van de Speciale Commissie voor de Diamantsector aan de bevoegde minister.
- 6.2. Geslaagde kandidaten die worden opgeroepen door het AWDC-Diamond Office voor eventuele indiensttreding maar die niet op deze oproep ingaan worden geschrapt uit de wervingsreserve. De

oproep van AWCD-Diamond Office en de het antwoord van de opgeroepen geslaagde kandidaat moeten wel schriftelijk worden vastgelegd.

7 Aanwerving

- 7.1. De Speciale Commissie voor de Diamantsector stelt dat AWDC-Diamond Office voor de invulling van de openstaande betrekkingen voor diamantexperts, en dus alvorens over te gaan tot aanwerving, gerechtigd is de personen die geslaagd zijn voor de bekwaamheidsproeven, en dit in volgorde van de gemotiveerde rangschikking, te vragen deel te nemen aan een persoonlijkheids- en moraliteitsonderzoek door een erkend terzake gespecialiseerd bureau.

Het oordeel van het adviesbureau moet, volgens de Speciale Commissie voor de Diamantsector, besproken worden tussen AWDC-Diamond Office en de bevoegde ambtenaren van de fod Economie.

Indien AWDC-Diamond Office en de bevoegde ambtenaren van de fod Economie tijdens deze bespreking tot de eensluidende conclusie komen dat de betrokken geslaagde kandidaat niet geschikt is voor de functie van diamantexpert kan AWDC-Diamond Office afwijken van de gemotiveerde rangschikking.

Deze beslissing moet door AWDC met de nodige motivatie genotificeerd worden aan de betrokken kandidaat.

- 7.2. De aanstelling als deskundige gebeurt na voorlegging van een verklaring van niet-binding overeenkomstig art. 14, §1 van het kb van 30 april 2004.
-